

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเชื่อที่ปรากฏในพิธีไหว้ครู
ดนตรีไทยประจำปี และเพื่อศึกษาลักษณะพิธีกรรมไหว้ครูดนตรีไทยประจำปีของ
นักดนตรีวงไทยบรรเลง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย
เชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยใช้ข้อมูล 2 ประเภท คือประเภทแรกเป็นข้อมูล
เอกสารที่เกี่ยวกับความเชื่อและพิธีกรรมในศิลปการแสดงและดนตรีไทย เอกสารความ
เชื่อเกี่ยวกับเทพเจ้า ครุฑเทพหรือครุฑเทวดาและครุฑเทพอสูรตลอดจนครุฑญาติ และเอกสาร
เกี่ยวกับพิธีกรรมไหว้ครูดนตรีไทยประจำปี

ข้อมูลประเภทที่สองเป็นข้อมูลภาคสนามจากการเข้าร่วมสังเกตการณ์แบบมี
ส่วนร่วมในพิธีไหว้ครูดนตรีไทยประจำปีของวงไทยบรรเลง และข้อมูลจากการสัมภาษณ์
นักดนตรีวงไทยบรรเลง นักปราชญ์ท้องถิ่น พระภิกษุ และชาวบ้านอำเภออัมพวา

ผลการวิจัยพบว่า พิธีไหว้ครูดนตรีไทยประจำปีของวงไทยบรรเลงเมื่อวันที่ 25
ธันวาคม พ.ศ. 2546 ปรากฏความเชื่อของนักดนตรีวงไทยบรรเลงหลายประการ คือ
ความเชื่อต่อเทพเจ้าชั้นสูงในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ได้แก่ พระพรหม พระอิศวร พระ-
นารายณ์ และพระพินนเสวร์ ความเชื่อต่อครุฑเทพหรือครุฑเทวดาทงดนตรีไทย คือ
พระวิฆณุกรรม พระปัญจสีขร พระประโคนธรรพ ความเชื่อต่อครุฑเทพอสูรหรือองค์-
พระพิราพ และความเชื่อต่อครุฑญาติ ได้แก่ พระภรดญาติหรือพ่อแก่

ข้อมูลการสัมภาษณ์แสดงให้เห็นว่าครุฑดนตรีไทยที่นักดนตรีวงไทยบรรเลงนับถือ
และเกรงกลัวมากที่สุด คือ องค์พระพิราพ นอกจากนี้นักดนตรีวงไทยบรรเลงยังมีความ
เคารพบูชาอย่างใกล้ชิดต่อพระภรดญาติหรือพ่อแก่

วงไทยบรรเลงจัดพิธีไหว้ครูประจำปี 2546 ในวันพฤหัสบดีโดยจัดพิธีสงฆ์ใน
ช่วงเวลาเช้าก่อนประกอบพิธีกรรมไหว้ครูดนตรีไทย จากนั้นช่วงเวลาย่ำเย็นเป็นการ
ประกอบพิธีครอบครูเพื่อเรียนเพลงหน้าพาทย์ระดับต่าง ๆ และพิธีครอบเพื่อรับมอบ
ฉันทะในการสอนดนตรีไทยให้แก่ผู้อื่นปรากฏว่าไม่มีการประกอบพิธีครอบเพื่อมอบ
กรรมสิทธิ์ให้แก่ศิษย์อาวุโสเป็นผู้อ่านโอองการไหว้ครูและทำหน้าที่ประธานผู้ประกอบ
พิธีไหว้ครูดนตรีไทยประจำ ซึ่งวงไทยบรรเลงจัดลำดับขั้นตอนพิธีกรรมไหว้ครูดนตรี
ไทยเช่นเดียวกับ วงนายถึกสมัยก่อนและคล้ายคลึงกับการจัดของสำนักดนตรีหลวง-
ประดิษฐ์ไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) ทุกประการ

The purpose of this research is to analyze and describe the beliefs and ritual in Thai classical music Wai Khru ceremonies by compiling a case study of the musicians in the Thai Banleng Ensemble in Amphoe Amphawa, Samut Songkram. The methodology used in this research is qualitative in nature, based on in-depth interviews conducted with musicians from the Thai Banleng Ensemble, as well as monks, local residents from the Amphawa community and local scholars. The researcher also participated in the Thai classical music

Wai Khru ceremonies performed by the Thai Banleng Ensemble. The results of this study are presented in the form of a descriptive analysis.

The results of the study reveal that the Thai classical music Wai Khru ceremonies performed by the Thai Banleng Ensemble depicts the beliefs of its musicians regarding the following Brahmin deities: Phra Phrom (Brahma), Phra Isuan (Shiva), Phra Narai (Vishnu), and Phra Khanes (Ganesh).

The ensemble's Wai Khru ceremonies also describe their beliefs in the Gods of Music, namely Phra Vissukam or the Creator of Musical Instruments, Phra Panjasikorn, a player of the vina, and Phra Prakhontap, the God of Drums. Furthermore, the musicians of Thai Banleng Ensemble also believe in the lineage of musical teachers: Phra Khru Ruesi or Rishi Bharatamuni who was a great teacher of dramatic arts, and Phra Phirab or Yaksha dancer.

The research confirms the fact that Thai Banleng Ensemble's Musicians have a strong belief in Phra Phirab and Phra Khru Ruesi or "Pho kae".

The Thai Banleng Ensemble organized their annual for 2003 on Thursday. The ceremonies begin in the morning with a Buddhist rite before proceeding to the actual Wai Khru ceremonies. Afterwards, the rite of Piti Khrob or initiation rite is held in the afternoon. The Piti Khrob, or rite of initiation, varies: there is an initiation rite for learning different categories of Na Paat songs, and an initiation rite for teaching Thai Classical Music to others. There is no Piti Khrob to appoint the senior musician the presiding teacher or grand guru who performs the Wai Khru ceremonies.

The proceedings of the Thai classical music Wai Khru ceremonies as conducted by the Thai Banleng Ensemble follow the customs of the Wai Khru ceremonies conducted by the late Nai Thuek Ensemble, and are performed in accordance with those of the Thai Classical Music School of Luang Praditphairo (Sorn Silpabanleng).